

1. The 12th State of Agile. URL: <http://stateofagile.versionone.com> (Last accessed: 10.04.2020).
2. Management Tools & Trends. URL: <https://www.bain.com/insights/management-tools-and-trends-2017> (Last accessed: 17.04.2020).
3. How to create an agile organization. URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/organization/our-insights/how-to-create-an-agile-organization#0> (дата звернення: 12.04.2020).
4. Darrell K. Rigby, Steve Berez, Greg Caimi, Andrew Noble. Agile Innovation / Bain&Company, Inc. URL: <https://www.bain.com/insights/agile-innovation> (Last accessed: 09.04.2020).

Роман Карпенко

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Стелла Тукіна

здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ІНВЕСТИЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ : ПОНЯТТЯ ТА КАТЕГОРІЇ**

Забезпечення економічної безпеки є найголовнішим завданням будь-якої держави, у т. ч. і України. Закон України «Про національну безпеку України» визначає державну безпеку як захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз невоєнного характеру [1].

Аналіз літературних джерел показав, що питанням національної безпеки, зокрема інвестиційної безпеки, присвячена велика кількість наукових досліджень таких вітчизняних і зарубіжних вчених, як: О. Єрмак, В. Кириленко, О. Барановський, Н. Нижник, В. Олуйко, В. Базилевич, С. Мошенський та інші.

У наукових працях вчених поняття національної безпеки подано у різних термінологічних інтерпретаціях і їх можна звести до такого: під безпекою слід розуміти захищеність найбільш важливих інтересів особистості, суспільства та держави від певних загроз. Але, разом з тим, їхня сутність, загалом, відповідає поняттю, викладеному в законі України «Про національну безпеку України» [1].

Отже, поняття національної безпеки є багатоаспектним і включає в себе такі види безпеки: політичну, економічну, соціальну, інформаційну, екологічну, науково-технічну та інші. Економічну безпеку можна визначити як загальнонаціональний комплекс заходів, спрямованих на постійний і стабільний розвиток економіки держави, що включає механізм протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам. Економічна безпека формується під впливом її окремих складових, зокрема сировинно-ресурсної, праце-ресурсної, інвестиційної, інноваційно-технологічної, енергетичної, фінансової, продовольчої безпеки.

Однією з найважливіших складових економічної безпеки вважають інвестиційну безпеку. Проте, ріст економіки забезпечується також розвитком таких ключових ринків як ринок праці, капіталу, землі і технологій. Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає інвестиції як є усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект.

У працях науковців висвітлено сутність категорії «інвестиційна безпека», трактування яких визначає інвестиційну безпеку як сукупність нормативно-правових, соціальних і екологічних умов, що визначають тип і динаміку відтворювального процесу і забезпечують надійність відшкодування та ефективність використання вкладеного капіталу. Інвестиційна безпека відображає основні макро- і мікроекономічні тенденції, структурні зміни в економіці та виражається в системі якісних і кількісних показників розвитку народного госпо-

дарства через залучення інвестиційних ресурсів.

О. Барановський визначає, що під інвестиційною безпекою держави слід розуміти досягнення рівня інвестицій, що дозволяє оптимально задовольняти поточні інвестиційні потреби національної економіки за обсягом і структурою з урахуванням ефективного використання і повернення коштів, які інвестуються [2, с. 24].

Інвестиційний клімат держави – це сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних і зарубіжних інвесторів. Сприятливий інвестиційний клімат має забезпечити захист інвестора від інвестиційних ризиків (непередбачених фінансових втрат капіталу та прибутків).

Згідно статті 19 Закону України «Про інвестиційну діяльність» держава гарантує захист інвестицій незалежно від форм власності, а також іноземних інвестицій. Про це заявив і Президент України В. Зеленський під час зустрічі з виконавчим директором австрійської компанії Head «...захист інвестицій, які надходять в Україну, є пріоритетом для української влади...» [3].

До чинників, що формують інвестиційний клімат країни можна віднести: стан інвестиційного ринку, статус іноземного інвестора, стан фінансово-кредитної системи, рівень розвитку продуктивних сил, правове поле, політична воля, інвестиційна активність населення, рівень розвитку інвестиційної сфери. Інвестиційна сфера – це система економічних відносин, що виникають між її суб'єктами з приводу руху інвестицій і є однією з найчутливіших складових економічного розвитку, яка здатна миттєво реагувати на дію зовнішніх та внутрішніх чинників впливу.

Згідно інформації прес-центру Державної служби статистики України у першому кварталі капітальні інвестиції в економіку України склали 76,9 млрд грн, що на 35% менше порівняно з аналогічним періодом 2019 року. Зазначається, що зниження інвестицій було зафіксовано у всіх галузях, за

винятком сфери «Інформація та телекомунікації», де зростання склало 8,7% [4]. Форми, принципи і умови державної підтримки інвестиційних проектів з використанням державних капітальних вкладень закріплено положеннями Закону України «Про інвестиційну діяльність». До основних країн-інвесторів України належали Кіпр, Нідерланди, Британія, Німеччина, та Швейцарія. Найбільші обсяги надходжень прямих інвестицій на звітну дату (за накопичувальним підсумком) були спрямовані до підприємств промисловості, оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів та у сферу операцій з нерухомим майном [5].

Для України питання інвестицій стоїть вкрай гостро. Дефіцит інвестицій став однією з причин кризового стану економіки України. Головним пріоритетом для інвесторів у першу чергу є безпека їхніх ресурсів. Активізація інвестиційної діяльності, розробка інвестиційної стратегії, пошук внутрішніх резервів залучення інвестиційних ресурсів, раціональна оцінка інвестиційних ризиків, залучення великих обсягів прямих іноземних інвестицій, створення надійного законодавчо-правового механізму захисту прав приватних та іноземних інвесторів, формування системи страхування інвестиційної діяльності позитивно вплине на економічну ситуацію в Україні.

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні. Інвестиційна безпека як складова економічної безпеки є поняттям інтегральним, і досягнення нею оптимальних показників може забезпечити належний рівень як економічної, так і національної безпеки в загалом.

---

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. №2469-VIII. Дата оновлення: 04.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 22.05.2020).

2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. 759 с.

3. Ми захищатимемо інвестиції, що надходять в Україну – Зеленський. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/623253.html> (дата звернення: 29.05.2020).

4. Інвестиції в економіку України суттєво скоротились – Держстат. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/05/26/novyna/ekonomika/investytcyzi-ekonomiku-ukrayiny> (дата звернення: 28.05.2020).

5. Прямі іноземні інвестиції в Україну у 2019 році зросли на 8,8%. URL: <http://finpost.com.ua/news/16885> (дата звернення: 23.05.2020).